

Akademisk frihet?

Fakultetsledningen beslutade tisdagen den 16 juni att frånta professor emeritus Ulfur Arnason hans rätt till arbetsplats och övriga resurser vid naturvetenskapliga fakulteten. Orsaken är de kraftiga personangrepp som förekommer i det brev som Ulfur har skrivit den 1 juni 2009 och skickat till en rad olika instanser.

Brevet har diskuterats under två olika lilla presidie möten och under det senaste stora presidie mötet, tisdagen den 16 juni. Beslutet att frånta Ulfur hans emeriti-rättigheter är enhälligt (Susanne Widell hade anmält jäv och deltog därför inte i beslutet). Beslutet är också förankrat hos rektorsämbetet. Det har givetvis varit ett mycket svårt beslut att fatta, Ulfur är en framstående forskare och har för mig personligen betytt mycket i min egen forskning och karriär.

Skälet till beslutet är inte den sakkritik som tas upp i brevet, utan skälet är det sätt på vilket enskilda namngivna människor kränks. Kritik och ifrågasättande av sakförhållanden och orsakssamband är några av den akademiska världens viktigaste grundvalar. Men att svärta ner, förnedra och kränka medarbetare behövs inte för att föra fram sina ståndpunkter i sakfrågor. Vi vill inte ha en arbetsplats där svåra personangrepp och mobbingkultur ses som en del av den akademiska friheten.

Ulfurs brev tar upp två frågor. Den ena halvan av brevet handlar om hans uppfattning om de missförhållanden som ledde till att hans professur inte återbesattes. Dessa frågor kommunicerade Ulfur med bl.a. den dåvarande utbildningsministern redan för fyra år sedan, så den kritiken lämnar jag därhän.

Den inledande halvan av brevet diskuterar den pågående omstruktureringen av COB och de jävsförhållanden, inkompetens och tidsutdräkt som enligt Ulfur har präglat processen. Dessa argument har redan tagits upp i en skrivelse till rektor från tre av COBs ämnesansvariga. Fakultetsledningen har haft en dialog med de ämnesansvariga, vilket resulterade i att samtliga ämnesansvariga därefter har haft alla möjligheter att vara delaktiga i planeringen av COBs omstrukturering. Ämnesansvarigas brev har också diskuterats i fakultetsstyrelsen där en av brevets avsändare meddelade att diskussionen med anledning av brevet hade lett till att de problem som togs upp nu var undanröjda. Jag har också på fakultetens hemsida kommunicerat de fyra punkter som det riktades kritik mot i skrivelsen till rektor. Detta finns att läsa på <http://www.naturvetenskap.lu.se/o.o.i.s/5143>.

Utöver sakfrågorna rymmer Ulfurs brev en rad allvarliga anklagelser mot kollegor inom och utanför COB. Dessa djupt kränkande och nedlåtande offentliga uttalande om namngivna personer är ur fakultetsledningens perspektiv helt oförenliga med förhållningssättet om hur vi ska behandla varandra inom en anständig arbetsplats – vår arbetsplats.

Vi i fakultetsledningen har ingående diskuterat frågan och enhälligt kommit fram till att tonen i de personliga angreppen i Ulfurs brev är så grav att vi inte kan låta den passera. Just det faktum att den objektiva (icke personligt kränkande) kritiken redan är bemött och åtgärdad – i de fall det funnits skäl till detta – gör att vi uppfattar att Ulfurs brev i huvudsak syftar till att skada personer som har en annan uppfattning än Ulfur.

Ulfur har inte varit anställd vid fakulteten sedan han pensionerades i juni 2005. Vi har nu bett honom att lämna sitt kontor.

Vi välkomnar en öppen debatt och kritik, och vi tål den, det är genom skilda uppfattningar och perspektiv som vi kan förbättra verksamheten. Men vi kan inte acceptera kränkande anklagelser mot enskilda medarbetare vid vår fakultet, inte ens om anklagelserna vävs samman med saklig eller berättigad kritik.

Bengt Olle Bengtsson skriver i ett mail till rektor att avstängningen av Ulfur ska hävas eftersom alla former av kritik måste accepteras så länge kritiken inte bryter mot lagen. Kränkningar, förtal eller hånfullhet blir sällan prövade i domstol, men bidrar likväl till repressiva och stagnerande arbetsmiljöer.

Ulfurs personangrepp har passerat det anständigas gräns – med råge.

Det är viktigt att vi slår vakt om vår självklara yttrandefrihet och det är precis lika viktigt att vi slår vakt om varje medarbetares självklara rätt att bli bemött med respekt.

Torbjörn von Schantz

Torsdagen den 18 juni 2009